

Swedish A: literature – Higher level – Paper 1
Suédois A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Sueco A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Skriv en kommentar till **en** av de båda texterna:

1.

Vårfrost

Därute stiger vårens sång,
och hela rymden klingar
av lust som finner jorden trång
och längtar efter vingar.

5 I dammet på vår fönsterpost
vi rita tysta skrifter
om allt som slutade i frost
och fattiga bedrifter.

10 Vi föddes gamla, och vår släkt
fick gråa hår i vaggan.
I drömmen härjade vi käckt,
men sänkte genast flaggan,
när livet som piraten strök
vår farkost alltför nära.

15 Nu sitta vi med rygg i krök
och lappa hop vår ära.

Därute visslar vårens storm
sin vilda rövarvisa,
och allt som lyder lag och norm
20 skall nu stå upp och prisa.
Men våren håller icke min
och känner inga plikter.
Vi fyra på i vår kamin
och elda den med dikter.

25 Så lustigt ingenting föröds
som tjuguårslyriken,
och ingen fågel Fenix föds
ur askan och kritiken.
Låt vädren sopa himmeln ljus,
30 det blir väl aldrig dager
i våra hjärtans stängda hus
med gammalt skräp på lager.

Vem bryter upp den dörr som sprang
i lås för länge sedan?
35 Ej vin och vår och lyrors klang.
På lur står alltid ledan.
Se Abels* släkt i solen ler,
där lyckans böner stiga.
Vår offerrök har slagit ner,
40 och våra gudar tiga.

Bo Bergman, ur *Marionetterna* (1903)

* Abel: en herde, var Adam och Evas andre son I Bibeln. Han dräptes av sin bror Kain.

2.

Han lämnade henne bakom sig – den åldrande kvinnan som tagit hand om hans barndom. Hon hade nyss följt honom en bit på väg för att ännu några minuter få vara hos honom, och hon hade kanske hoppet kvar, att han skulle ändra sig, stanna och låta allt bli som förut. Tårarna rann nerför hennes ansikte. Hon lyfte det randiga förklädet och dolde de blånande kinderna och den nariga näsan. Han stirrade på hennes runda, sprickiga händer och tänkte, men utan att det *skälvde* till inom honom: att händerna rört vid honom ofta. En gång hade de strukit honom på kinden, det var för några år sedan, två år sedan, medan han var bara elva år gammal. Och någon gång hade de slagit honom. Han mindes inte varför, ville inte minnas det. Han kände heller ingen bitterhet. Men han tänkte: Om jag stannar så kanske hon rör vid mej den här gången. Vid mitt ansikte. I denna stund kom det för honom, att det egentligen var det enda underliga han upplevt.

De hade ingenting att säga varandra. Hon gick ibland före honom på stigen som ledde ner till banan. Långt borta höjde sig banvallen ur myren och rälsen glittrade i solen. Han såg hur hon vaggade med höfterna, när hon gick. Hon var inte född här uppe och hade aldrig kunnat lära sig att gå den osäkra stigen: hon ville ha breda, fasta vägar över sädesböljande slättland under fötterna. Detta land var som ett skepp för henne, och hon försökte följa med rullningen. När hon gick där framme hade hon släppt ner förklädet och höll av gammal vana upp sin kjol med vänstra handen, alldeles som om det varit en regndag i en småstad med leriga gator. Den andra handen tryckte hon mot kinden.

Han tänkte på de år han varit hos henne. Hon kanske inte hade något att ångra. Hon gick väl där framme för att slippa se honom gå; hon kanske inbillade sig att hon gick här ensam, hade ärende någonstans och att han var kvar långt bakom henne. Men ibland saktade hon och försökte gå bredvid honom. Då steg han åt sidan med sin packning och klev på tuvorna. Hon frågade, om hon skulle bära kontan, ifall den var för slitsam. Han sade att den var lätt – men det tyckte han lät illa därför att han fått allt som fanns i den, kläder, mat, en klocka, av henne, och då sade han: – Nej, den är inte så tung ändå, och så är det ju så kort bit, alltid orkar man. – Hon menade, att han fick väl vila sig då och då, när han kom ut på banan. Han sade, att han fick väl göra det. Och hon steg åt sidan så att han fick gå på stigen medan hon själv blev efter.

Han gick länge innan han vände sig. När han såg, att hon åter satt förklädet för ansiktet, klack ingenting till i honom, men han ville i alla fall inte se det. Han gick fortare. Strax efteråt märkte han, att hon åter var tätt bakom honom. Och nu var det hon som gick på tuvorna och han nere på stigen, och på nytt klev han åt sidan. Men hon ville inte gå på stigen; de gick på var sin sida om den en liten stund.

– Det blir nog svårare för dej framåt hösten, Olof, sade hon.

Han svarade inte på det.

Och för tionde eller tjugonde gången sade hon:

– Du vet, att om det skulle bli för –

Hennes läppar började åter darra och han vände bort ansiktet.

– Om det blir för svårt så kan du –

Han visste alltsammans: återvända hit.

– Jaa, sade han tveksamt. Men han tänkte: Det är ju omöjligt!

Eyvind Johnson, ur *Nu var det 1914* (1934)